

**НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ВОДНОГО ГОСПОДАРСТВА ТА
ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ**

Навчально-науковий інститут енергетики, автоматики та водного господарства

01-05-245S

СИЛАБУС SYLLABUS	Географія населення з основами демографії	
	Geography of population with basics of demography	
Шифр за ОП Code in Degree Programme	OK31	
Освітній рівень Level of Education	бакалаврський (перший) Bachelor's (first)	
Галузь знань Field of Knowledge	10	Природничі науки Natural Sciences
Спеціальність Field of Study	106	Географія Geography
Освітня програма Degree Programme	Конструктивна географія, управління водними та мінеральними ресурсами Constructive geography, water and mineral resources management	

РІВНЕ – 2024

Силабус навчальної дисципліни «**Географія населення з основами демографії**» для здобувачів вищої освіти ступеня «бакалавр», які навчаються за освітньо-професійною програмою «Конструктивна географія, управління водними та мінеральними ресурсами»

спеціальності 106 Географія денної та заочної форм навчання. Рівне.
НУВГП. 2024. 10 стор.

ОП на сайті університету: <https://ep3.nuwm.edu.ua/21454/>

Розробник силабусу:

Басюк Тетяна Олександрівна, к.геогр.н., доцент, доцент кафедри геології та гідрології

Силабус схвалений на засіданні кафедри

Протокол № 8 від «20» лютого 2024 року

В.о. завідувача кафедри: *Мельничук В.Г., д.геол.н., професор*

Керівник (гарант) ОП: *Басюк Т.О., кандидат географічних наук, доцент, доцент кафедри геології та гідрології*

Схвалено науково-методичною радою з якості ННІ

Протокол № 6 від «20» лютого 2024 року

Голова науково-методичної ради з якості ННІ: *Сафоник А.П., д.т.н., професор*

Попередня версія силабусу - 01-05-140S

© Басюк Т.О., 2024

© НУВГП, 2024

ПРОГРАМА ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТУ	
Навчальна дисципліна «Географія населення з основами демографії»	
ЗАГАЛЬНА ІНФОРМАЦІЯ	
Ступінь вищої освіти	<i>бакалавр</i>
Освітня програма	<i>Конструктивна географія, управління водними та мінеральними ресурсами</i>
Спеціальність	<i>106 Географія</i>
Рік навчання, семестр	<i>Третій рік, V семестр</i>

Кількість кредитів	3
Лекції:	22 годин / 6 годин
Лабораторні заняття:	-
Практичні заняття:	22 годин / 4 годин
Самостійна робота:	46 годин / 80 годин
Курсова робота:	-
Форма навчання	денна / заочна
Форма підсумкового контролю	екзамен
Мова викладання	українська

ІНФОРМАЦІЯ ПРО РОЗРОБНИКА	
<p>Лектор</p> 	<p>Басюк Тетяна Олександрівна, кандидат географічних наук, доцент, доцент кафедри геології та гідрології Національного університету водного господарства та природокористування</p>
Вікіситет	https://wiki.nuwm.edu.ua/index.php
ORCID	UR: https://orcid.org/0000-0003-2861-0460
Scopus:	UR: https://www.scopus.com/authid/detail.uri?authorId=57210221063
Як комунікувати	Корпоративна пошта викладача: t.o.basyuk@nuwm.edu.ua
ІНФОРМАЦІЯ ПРО ОСВІТНІЙ КОМПОНЕНТ	
Навчальна дисципліна «Географія населення з основами	

демографії» досліджує закономірності і особливості формування та розвитку сучасного населення та населених пунктів в різних соціальних, економічних, історичних і природних умовах. Мета викладання полягає у забезпеченні фахової підготовки з особливостей просторових аспектів народонаселення, формуванні розуміння процесів та особливостей відтворення населення, природних та соціально-економічних факторів розміщення населення, а також у вирішенні проблем розвитку населення на сучасному етапі розвитку суспільства і зміни демографічного потенціалу регіонів.

Посилання на розміщення освітнього компонента на навчальній платформі Moodle, на платформі освітніх програм та їхніх освітніх компонентів

Навчальна платформа Moodle: <https://exam.nuwm.edu.ua>
Платформа освітніх компонент - <https://nuwm.edu.ua/nni-vgp/kaf-gg/disciplini>

Компетентності

Загальні компетентності:

ЗК2. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.

Спеціальні (фахові, предметні компетентності)

СК3. Здатність здійснювати збір, реєстрацію і аналіз даних за допомогою відповідних методів і технологічних та програмних засобів у польових і лабораторних умовах.

СК10. Здатність ідентифікувати та класифікувати відомі і реєструвати нові об'єкти у географічній оболонці, їх властивості та притаманні їм процеси.

Програмні результати навчання (ПР). *

ПР11. Дотримуватись морально-етичних аспектів досліджень, чесності, професійного кодексу поведінки.

ПР13. Знати та розуміти підходи до регулювання використання природних ресурсів і засади ведення їхнього кадастру, визначати сучасну структуру та географію природно-ресурсного потенціалу, основні тенденції використання природних ресурсів, розуміти ризики їхньої вичерпності для існування людського суспільства.

ПР16. Використовувати знання та практичні навички для характеристики взаємозв'язків природних та соціальних явищ окремого регіону, його сільських територій, природно-заповідних територій тощо.

Структура та зміст освітнього компонента

ТЕМАТИКА ЛЕКЦІЙНИХ ЗАНЯТЬ:

Тема 1. Географія населення світу як наука.

Тема 2. Відтворення населення.

Тема 3. Статеві-вікова структура населення

Тема 4. Соціальна структура населення

Тема 5. Трудові ресурси та зайнятість населення. Проблеми безробіття

- Тема 6.** Національний склад населення
Тема 7. Расовий, мовний склад населення. Мовні сім'ї.
Тема 8. Географія розселення. Сільське населення.
Тема 9. Урбанізація та її географічні аспекти.
Тема 10. Географія міграцій.
Тема 11. Географія способу життя.

ТЕМАТИКА ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ:

Практична робота № 1 (2 год.).

Тема. Динаміка чисельності та розміщення населення України.

Практична робота № 2 (2 год.).

Тема: Визначення основних показників відтворення населення.

Практична робота № 3 (2 год.).

Тема: Дослідження статеві-вікової структури населення

Практичні роботи №4-5 (4 год.).

Тема: Дослідження показників соціальної структури населення

Практична робота № 6 (2 год.).

Тема: Зайнятість населення та безробіття. Географічні особливості поширення безробіття в світі.

Практична робота № 7 (2 год.).

Тема. Мовний склад населення. Мовні сім'ї.

Практичні роботи № 8-9 (4 год.).

Тема. Дослідження національного складу населення

Практична робота № 10 (2 год.).

Тема: Аналіз сучасних міграційних процесів у світі.

Практична робота № 11 (2 год.). Тема. Географічні форми розселення. Урбанізація.

Засоби навчання, які застосовуються під час викладання: технічні засоби (радіо- відеозаписи); мультимедіа-, відео- і звуковідтворююча, проєкційна апаратура; комп'ютери, комп'ютерні системи та мережі; програмне забезпечення (для підтримки дистанційного навчання, Інтернет-опитування тощо); бібліотечні фонди (підручники і навчальні посібники, методичні рекомендації, наукова література).

Форми та методи навчання

Форми проведення занять: лекції, практичні та лабораторні роботи. Окремі питання тем виносяться на самостійне опрацювання студентів.

Методи навчання:

- словесні (лекція, бесіда);

- наочні методи (виконання практичних робіт, усне опитування на практичних заняттях, ілюстрації, демонстрації, презентації, реферати);

- методи стимулювання й мотивації навчально-пізнавальної діяльності (контроль за самостійною роботою студентів);

- методи контролю за ефективністю навчально-пізнавальної діяльності (поточне опитування, модульне контрольне опитування, підсумковий контроль).

Інструменти, обладнання, програмне забезпечення

Мультимедійне обладнання (проектор, колонки, ноутбук), дошка; персональний комп'ютер з програмним забезпеченням та online

доступом для вирішення навчальних задач з курсу дисциплін на лекційних і практичних заняттях; наочні матеріали (роздаткові матеріали).

Порядок оцінювання програмних результатів навчання/ результатів навчання

Методи оцінювання знань базуються на проведенні контролю роботи здобувачів та оцінюванні ступеня засвоєння пройденого матеріалу.

Процедури проведення поточного та підсумкового контролів знань здобувачів у НУВГП регламентовано Положенням про семестровий поточний та підсумковий контроль навчальних досягнень здобувачів вищої освіти форми та зміст контрольних заходів.

Для досягнення цілей та завдань курсу здобувачам потрібно засвоїти теоретичний матеріал та здати модульні контролі знань, а також вчасно виконати практичні завдання.

Система оцінювання результатів навчання студентів здійснюється за 100-бальною шкалою. Ця шкала розподіляється на дві частини:

60 балів – поточна складова оцінювання; 40 балів – модульна складова оцінювання (екзамен).

Поточна складова оцінювання (60 балів) накопичується студентом у процесі виконання практичних занять. Всього є в курсі 7 практичних занять. Кожне з них оцінюється у 7 балів. Ще 11 балів студенти отримують за виконання індивідуальних завдань, які додатково пропонуються їм на вибір у завданнях практичних робіт (есе, реферати, презентації тощо).

Передбачено два модульних контролі знань.

В результаті студенти зможуть отримати такі обов'язкові бали:

- 60 балів - за вчасне та якісне виконання завдань практичних занять, що становить поточну (практичну) складову його оцінки;

- 20 балів – модульний контроль 1;

- 20 балів – модульний контроль 2.

Нормативні документи, що регламентують проведення поточного та підсумкового контролів знань і надають студентам можливість подавати апеляції:

- Положення про навчально-науковий центр незалежного оцінювання Національного університету водного господарства та природокористування, <http://ep3.nuwm.edu.ua/id/eprint/4184>;

- Положення про семестровий поточний та підсумковий контроль навчальних досягнень здобувачів вищої освіти,

<http://nuwm.edu.ua/strukturni-pidrozdili/navch-nauk-tsentr-nezalezhnogo-otsiniuvannia-znan/dokumenty>.

Система оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти (семестровий поточний контроль) зі змінами та доповненнями, <http://nuwm.edu.ua/strukturni-pidrozdili/navch-nauk-tsentr-nezalezhnogo-otsiniuvannia-znan/dokumenty>.

Рекомендована література

Основна література

1. Гудзеляк І. Географія населення: Навчальний посібник. Львів: Видавничий центр ЛНУ імені Івана Франка, 2008. 232 с.
2. Джаман В. О. Регіональні системи розселення: демогеографічні аспекти : монографія. Чернівці : Рута, 2003. 392 с.
3. Доценко А. І. Територіальна організація розселення (теорія та практика). К. : Фенікс, 2010. 536 с.
4. Стадник О. Г. Географія населення з основами демографії. Х.: Вид. група «Основа», 2009. 112 с
5. Топчієв О. Г. Суспільно-географічні дослідження: методологія, методи, методики : навч. посібник. Одеса : Астропринт, 2005. 632 с.
6. Шаблій О. І. Основи суспільної географії : підручник. Львів : ЛНУ імені Івана Франка, 2012. 296 с.
7. Яворська В. В. Регіональні геодемографічні процеси в Україні : монографія. Кам'янець-Подільський : Аксіома, 2013. 384 с.
8. Мельник І. Г. Основи демографії: навч.-метод. посіб. Луганськ Вид-во ДЗ „ЛНУ імені Тараса Шевченка”, 2013. 127 с.

Додаткова література

1. Доценко А. І. Адміністративно-територіальний устрій і розселення в Україні. К. : РВПС України НАНУ, 2003. 76 с.
2. Немець К.А., Немець Л.М. Теорія і методологія географічної науки: методи просторового аналізу. Навчально-методичний посібник. Х. : ХНУ імені В.Н. Каразіна, 2014. 172 с.
3. Паламарчук М. М., Паламарчук О. М.. Економічна і соціальна географія України з основами теорії : посібник. К. : Знання, 1998. 416 с. 4. Муромцева Ю.І. Демографія: Навчальний посібник. К.: Кондор, 2006. 300 с.
5. Шаблій О.І. Основи загальної суспільної географії. Підручник. Львів: Видавничий центр ЛНУ ім. Івана Франка, 2003. 608 с

Інформаційні ресурси в Інтернет

1. Population Reference Bureau URL: <http://www.prb.org>
2. Адміністративно-територіальний устрій України. URL: <https://atu.decentralization.gov.ua/>
3. Всесвітня організація з охорони здоров'я URL: <http://www.who.org.un>
4. Державний служба статистики URL: <http://www.ukrstat.gov.ua>

5. Інститут демографії та соціальних досліджень НАН України URL: <http://www.idss.org.ua>
6. Міжнародна організація з міграції (МОМ) URL: <http://www.iom.org.un>
7. Міжнародна організація праці (МОП) URL: <http://www.ilo.org.un>
9. Національний атлас України. URL: <http://wdc.org.ua/atlas/>
10. Світова книга фактів URL: <http://www.cia.gov/cia/publitions/factbook/>
11. Світовий банк URL: <http://web.worldbank.org>
12. Фонд ООН з народонаселення (UNFPA). URL: <http://www.unfpa.org>
13. ЮНЕСКО URL: <http://portal.unesco.org>

Поєднання навчання та досліджень* (за потреби)

Здобувачі, які успішно складають модульні контролі з навчальної дисципліни та вчасно виконують завдання практичних робіт мають можливість долучитися спільно з викладачем курсу до виконання наукових досліджень, участі в науково-дослідницьких темах, підготувати спільні наукові публікації. Досвід такої співпраці із студентами практикується постійно.

ПОЛІТИКИ ВИКЛАДАННЯ ТА НАВЧАННЯ

Перелік соціальних, «м'яких» навичок (soft skills)

Аналітичні навички; гнучкість розуму; здатність логічно обґрунтовувати свою точку зору; знаходити вихід з складних ситуацій; ініціативність; комплексне рішення проблем; критичне мислення; управлінські якості; формування власної думки та прийняття рішень; уміння працювати та взаємодіяти з людьми.

Дедлайни та перескладання

Ліквідація академічної заборгованості здійснюється згідно «Порядку ліквідації академічних заборгованостей у НУВГП», <http://ep3.nuwm.edu.ua/4273/>. Згідно цього документу і реалізується право здлбувача на повторне вивчення дисципліни чи повторне навчання на курсі. Перездача модульних контролів здійснюється згідно <http://nuwm.edu.ua/strukturi-pidrozdzili/navch-nauk-tsentr-nezaleznoho-otsiniuvanniaznan/dokumenti>. Оголошення стосовно дедлайнів здачі та передачі оприлюднюються на сторінці MOODLE <https://exam.nuwm.edu.ua/>

Неформальна та інформальна освіта (за потреби)

На сьогодні існують відкриті онлайн-курси таких платформ, як Prometheus, Coursera, edEx, edEra, FutureLearn тощо. При цьому важливо, щоб знання та навички, що формуються під час проходження певного онлайн-курсу чи його частин, мали зв'язок з навчальними результатами навчальної дисципліни. Правила визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті, що є доступними для всіх учасників освітнього процесу, викладені у Положенні про неформальну та інформальну освіту у НУВГП <http://ep3.nuwm.edu.ua/id/eprint/18660>

Правила академічної доброчесності

Всі здобувачі вищої освіти, співробітники та викладачі НУВГП мають бути чесними у своїх стосунках, що поширюється на поведінку та дії, пов'язані з навчальною роботою. Студентоцентризм має вирішальне значення для розуміння серйозності ставлення до академічної недоброчесності та неправомірної поведінки. Здобувачі повинні самостійно виконувати та подавати на оцінювання лише результати власних зусиль та оригінальної праці. У той час як здобувачам рекомендується працювати один з одним та обмінюватися ідеями, та обмін текстом, кодом або чимось подібним для виконання окремих завдань є недопустимим. Здобувачі, які порушують Кодекс честі університету, не отримують бали за ці завдання, а в разі грубих порушень, курс не буде їм зараховано і здобувачі будуть направлені на повторне вивчення.

При здачі індивідуальних навчально-дослідницьких робіт може проводитись перевірка на плагіат.

Академічна недоброчесність в університеті неприпустима.

В цілому здобувачі та викладачі повинні дотримуватись:

- Положення про запобігання плагіату випускних кваліфікаційних робіт здобувачів вищої освіти зі змінами та доповненнями, <http://ep3.nuwm.edu.ua/id/eprint/6316>;

- Кодекс честі студентів, <http://ep3.nuwm.edu.ua/4917>;

- Кодекс честі наукових, науково-педагогічних і педагогічних працівників НУВГП, <http://ep3.nuwm.edu.ua/4916>;

Положення про виявлення та запобігання академічного плагіату в НУВГП, <http://ep3.nuwm.edu.ua/id/eprint/10325>.

Вимоги до відвідування

Відвідування занять здобувачами вищої освіти є обов'язковим. У випадку пропуску занять здобувач вищої освіти зобов'язаний відпрацювати (виконати практичну роботу, вивчити матеріали лекцій, тощо). Пропуск з поважної причини вважається тим, що відбувся внаслідок хвороби (довідка з лікарні), якщо здобувач вищої освіти є учасником мобільності, якщо здобувач освіти знаходиться на індивідуальному плані і виконує усі вимоги відповідно до положення «Положення про індивідуальний графік навчання студентів денної форми навчання Національного університету водного господарства та природокористування», <http://ep3.nuwm.edu.ua/id/eprint/6226>

Завдання для відпрацювання здобувач вищої освіти отримує безпосередньо у викладача, або надсилає запит на корпоративну пошту викладачу. Усі матеріали відпрацювання здаються викладачеві особисто здобувачем вищої освіти або надсилаються на корпоративну пошту викладачу.

Здобувачі можуть на заняттях використовувати мобільні телефони та ноутбуки, але виключно для навчальної мети з цієї дисципліни.

Затверджено

Проректор з науково-педагогічної та
навчальної роботи

Валерій СОРОКА

документ підписаний КЕП
Номер документа СИЛ №488
Підписувач Сорока Валерій Степанович
Підписувач (дані КЕП):
Сертифікат 58E2D9E7F900307B04000000807E2D0054327D00